

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi

Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság

Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető

közlemények, mint az előfi-

zetések és hirdetések bér

mentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Vigyázzunk!

A „Magyar Szó“ f. hó 18-án kelt számában a következő cikket hozta:

Polgármesterválasztás előtt.

Nagy-Enyeden a Kovács Gyula polgármester halálával ezelőtt alig három héttel megüresedett tisztviselői szék betöltése váratlanul igen sajátzerű mozgolódásra ad alkalmat. Károly-Fehérvárnak, az „erdélyi“ püspök rezidenciájának közelsége érezteti magát. Nagy-Enyeden a haladás követelményei iránt fogékony polgársága valamely képzett és tapasztalt vezetőt ohajtana magának nyerni Alsófehérmegye itt székelő törvényhatóságának központi tisztviselői sorából; kettő-három is van ezek között, akit valószínűleg pályázásra lehetne bírni, ha előbb, nyugdíj tekintetében, a városi és a megyei szolgálati évek viszonyos beszámítása elhatározatnánk. Ez esetben a város oly pályázók közül választhatna, akiknek akármelyikére, amugy is saját szülőttei lévén, bátran bízhatná fejlődésének gondjait. Amde egy-két károlyfehérvári szellemű városatyá éppen ezt nem akarja. Ezek abban kezdenek mesterkedni, hogy mivel Nagy-Enyeden 350 esztendő óta még sohasem volt pápista vallású polgármestere (városhadnagya), azért most okvetlenül, és pedig sietve, ahogy érdemesebb és multóbb pályázó akadjon, egy éppen kezűben levő — nem rég idegenből került — román. kath. vallású városi tanácsos választassék meg polgármesternek. Most a városatyák többségének bölcseségén fordul meg, hogy vajjon engedik-e magukat a választás elhírtelenkedésébe az alattomosan dolgozó tényezők által belekergettetni.

Lehetetlen megütődés nélkül olvasni ezt a cikket. Mit akar ezzel a rossz szellem, aki ferdit is, gonosz is? A békét akarja hazugsággal megbolygatni ebben a városban, melynek romjait felekezeti különbség nélkül, mondhatni féltékenyen őrzött egyetértéssel igyekeztünk és igyekeztünk felépíteni?! Vissza akarja riasztani talán egyes szállongó hírek által már is kellemetlenül érintett katolikus vallású polgártársainkat a közügyekben való buzgó, jóindulatu részvételtől? Azokat a polgártársakat, kiknek mindenike készséggel hozta meg áldozatait

a protestáns testvérek mindennemű vallási és kulturális szükségseinek fedezésére, s akik közül többen jobban küzdöttek a Bethlen Gábor örökét képező theológiáért, — szívesebben szavazták meg e czelra a városi közpénztár segélyét, és lelkesebb odaadással kísérték a dr. Bartók György püspökké választásának mozgalmait, mint néhány helybeli protestáns? Azokat a polgártársakat meri gyanusítani, kik soha sem kérdezik, hogy a vármegyei és a városi tisztviselők közül ki a protestáns és ki más vallású? — hanem igyekeznek a hasonló szellemű protestáns testvérekkel egyetértve csak a tehetséget s a hazafias érzést emelni érvényre?

Azt írja ez a gonosz szellem, hogy „egy-két károlyfehérvári szellemű városatyá abban mesterkedik, hogy mivel Nagy-Enyeden 350 év óta még soha sem volt pápista vallású polgármestere, azért most nagy sietve egy román. kath. tanácsos választassék meg polgármesternek“. Hát igen jó lesz megtudni, hogy a városatyák között — eddigelé legalább — csak egy szellem: a hazafias nemzeti szellem uralkodott s ime nekünk, e szellem kipróbált harcosainak, most arról kell értesülnünk, hogy ennek a szellemnek jövőre arra kell törekedni: ne hogy „pápista vallású“ legyen a polgármester. Igaz ugyan, hogy pl. 1848. előtt néhai Czinege István, ki felváltva Fejérvári Józseffel főhadnagya volt városunknak több évtizeden keresztül, a cikkirő nyelvezete szerint „pápista“ vallású volt, — de hát a „Magyar Szó“ jeles levelezőjének többet és jobban kell tudni, mint az itt született s a város multját jobban ismerő polgároknak, mert az ő külön protestáns, az igazi szabadelvű protestáns szellemtől végtelenül távol álló érdeke talán ezt kívánja.

És csodálatos az is, hogy ámbár Gáspár János vm. főjegyzőt, ki e város anyagi és szellemi ügyeit legjobban ismeri. dr. Varró László vm. I-ső aljegyzőt t. b. főjegyzőt, kik véletlenül reformátusok is, éppen egyes katolikus városatyák kérdezték meg, velük együtt tartó protestáns barátaikkal egyetértve, hogy nem volnának-e hajlandók elvállalni a polgármesterséget, mire ők tagadólag válaszoltak, s ez a körülmény városzerte tudva volt — mégis a cikkirő azt meri állítani, hogy: „az „erdélyi“ püspök rezidenciájának közelsége érezteti ma-

gát“ s ezért vigyázzanak a városatyák és ne kergetessék be magukat „alattomosan dolgozó tényezők által“ egy román. kath. tanácsosnak polgármesterré való megválasztásába! Önkénytelenül is eszünkbe jut derék Aesopusunk meséje, mely így kezdődik: Superior stabat lupus stb.

Valóban látszik, hogy szegény dr. Kovács Ödön, a protestáns szabadelvű szellem egyik legjelesebb tudósa, Kovács Gyula polgármester, a vallási jó egyetértés egyik legerősebb harcosa és városunkban oltalmazója, elhaltak; látszik, hogy dr. Bartók György, az enyedi ev. ref. egyház papjai sorában a legkitünőbbek egyike, eltávozott, mert ameddig ők működtek itt, nem akadt száj, mely úgy beszélt volna, s nem akadt toll, mely úgy irt volna, mint most, a polgármesteri interregnum idejében, a „Magyar Szó“ félrebeszélője, kinek, úgy látszik, az a nemes és szép példa sem szolgál okulásul, melyet egy Zeyk Dániel, Csató János s közéletünknek még oly sok jelese mutat fel nagyon is megszívelendő módon.

Mi, kik a valódi szabadelvűség barátai és harcosai voltunk és leszünk, visszautasítunk minden olyan gyanusítást, minden olyan törekvést, mely úszköt volna polgártársaink egyetértése közé. Az ilyen meg kell bélyegezni és el kell némitani azonnal, irgalmatlanul, mielőtt folytathatná szerencsétlen munkáját.

Videant consules et patres conscripti, nequid republica detrimenti capiat!

Nemzetiségi paktum?

A Széll-kormány ellenségei újabb gravament találtak. — Széll Kálmán miniszterelnök ismét elárulta a hazát, eladta Magyarországot az oláhoknak. A titkos összeesküvés tervezői a miniszterelnök élén Metianu román metropolita, Ratiu és Lukáciu, Serbán Miklós, gróf Tisza István és Horánszky Nándor.

Undok és frívól volna e tréfa, ha mi akarnók ezt ily nevekkel kiszínezni, de a titkos paktálás komoly vádnak akar látszani, és azzal a pretenzióval lép fel, hogy valóságnak vegyék, hogy azok, akik az összeesküvés

TÁRCZA.

A vetélytárs.

— Csakhogy már itthon vagy, édes Ákosom!
— Ugy-e, — mondja emez hízélsnek tekintve felesége ölelését — várta őt?
— Bizony! — szólott a feleség, és kaczerkdvá mosolyogni kezdett.
— Ön mosolyog, az én hitestársam? Nem szegényen bevallani, hogy vár valakit, aki...
— Bizony vártam — vágott bele az asszony, aki úgy látszik, férje haragját tréfának vette. — Ugy magamhoz öleltem és csókoltam a képét. Olyan jó volt!
No de ozt már nem hallgathatta Molnár barátunk és e szavakkal:
— Gyalázat! Szegény! A saját feleségem igazolja be azt, amit más állit! — kirohant a szobából, majd ismét berontott a kővé meredt asszony elé.
— Mondja, asszonyom! Ön igazán csókolta a képét?
— Igen, a képét!
— Ez aztán már sok! — s erre beordította az inast.
— Gyuri, pakkolj és lódulj az „Arany Szarvas“-ba, én is jövök!
— Ákos, ez sok, én azt sem tudom, mért haragszol, s meg már itt is akarsz hagyni?... Ákos! — s a szegény asszonyka sirni kezdett.
De Ákos mit sem hallott már, hamarosan elrohant

szállodai új lakására. Ott aztán bezárkozva, elmerengve, a kerevetre vetette magát. Szegény, képzeljék csak, annyira szívére vette felesége hűtlenségét, hogy elkezdett pityeregni. Egy boldog ember, aki sir bánatában.

Amde Virgoncz barátunk mindent megtudott és sietett is mindent helyrehozni. Ákos ajtaja elé érve, kopogni kezdett, de csak nem mozdult senki odabenn. Végre midőn Virgoncz hangját hallotta, kinyitott az ajtó.

— Te bolond, minek rohantál az utczán annyira, s most meg még bögsz? — kérdi Virgoncz.

— Ah, barátom! — szólalt meg amaz — keserű az én életem!

— Hát mi a csoda lelt?

— Nagy oka van annak, — tovább azonban nem bírta a szót és érthetetlenül elkezdett gagyogni.

— Ejnye adta mindene, hát gyerek vagy, hogy így gagyogsz?

— A feleségem megcsalt! Nézd csak ezt a levelet.

Ezzel átnyujtotta szerzőjének a végzetes levelet. Virgoncz barátunk úgy elkezdett röhögni, hogy majd belé pukkadtt

— Mit röhögsz? — kérdi Ákoson boszusan.

— Csak nem tettél valami ostobaságot?

Virgoncz csak nevetett és távozni készült.

— Ejnye, te talán tudsz valamit e levélről, mondd, ki írta? Honnan tudja az illető, hogy a feleségem megcsalt?

— Én irtam! — mondá Virgoncz határozottan.
— Te irtad? . . . Hah, gazember, honnan tudod ezt? Talán te magad vagy a szerető, ugy-e?

Valamiképpen sikerült is Molnár Ákost felvilágosítani a dolog tényleges állásáról.

— Most pedig — folytatta Virgoncz — szép nyugodtan haza fogsz jönni! Aztán majd én kiengesztelem a feleségedet s aztán újból minden rendben lesz.

Ugy is lett. Virgoncz bement az asszonykához s Ákos addig az ajtó előtt várakozott.

— Tévedés volt az egész, — beszélt odabenn Virgoncz — aminek én vagyok oka. Ákos nagyon szereti kegyedet! Ezt is csak féltékenységből tette. Bocsásson meg neki!

— Én megbocsátok, mert szeretem. De hogy gyanukodhatott ő reám?

— A levél tette azt! Meg aztán Nagysád valakit várt is délelőtt.

— Ót vártam!

— És kinek a képét csókoltatta Nagysád?

— Az ő fényképét!

Nosza több se kellett Ákosnak, midőn ezt meghallotta, egy perc alatt benn termett, össze-vissza csókoltta alaptalanul vádolt kis feleségét.

Örömlükben sirtak. Ezután vacsorához ültek s egy tányérból ettek. S a régi boldogság újból visszatért honába.

— Barátaim, — fejezte be Virgoncz barátunk — ez a Molnár Ákos tényleg a világ legboldogabb embere!

Valamennyien jót neveltünk azon, hogy ime ma már a fénykép is élő vetélytársunk lehet. Hah, féltékenységg, nagy a te hatalmad!

Pusztal Béla.

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

1-20 3154

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elveszett ifjúi üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört bársonylágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készült, tehát semmiféle ártalmat nem tartalmaz. Egy tégegy ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratóriumában: Budapest VII., Mexikói ut 88. sz.

elárultak. a haza megmentői, akik a nemzet hálójára tartanak számot.

Sok ideig úgy szólt a vád, hogy a kormány a szabadelvűség ellenségeinek adta el az országot, de ezt eddig nem tudták plausibilissé tenni, tehát újabb kelleit felfedezni.

„Ez még semmi, — mondogatták a honmentők — de Széll még az oláhokkal is szövöttek, csak hogy kormányon maradhasson.“

A magyar közvélemény már hozzá van szoktatva ahhoz, hogy a kormányok ellen a legrutább vádaskodással lép föl vagy az ellenzék, vagy az ellenzéki sajtó, vagy a kettő együtt. Szerencse még, hogy már nem hisz az ilyen vádakban senki, az elfogulatlan objektív szemlélők semmi esetre. De a legújabb vádaskodók tulmennek azokon a határokon, amelyeken belül a gyanúsítások eddig folytak.

Nos, az újabb vádak annyira szövetségesek és oly otrombák, hogy éppen az ellenkező hatást érik el.

A közvélemény egyszerűen nem hiszi el, — amint hogy józan és logikus fővel elhinni sem lehet, hanem egyenesen napirendre tér felettük. De viszont tisztán látja mindenki azt is, hogy minő célszavak vezetnek a „honmentőket“.

A Széll-kormány eleitől fogva arra törekedett, hogy a parlamenti viaskodások folytán megzavart politikai béket helyreállítsa, erőt gyűjtson egyrészt a jogosulatlan osztrák követelésekkel szemben, másrészt a megteremtett békét arra használja fel, hogy vállvetett buzgalommal munkálkodjék a belügyi reformok terén és fejlessze a kulturális és gazdasági intézményeket. Ebből a programból kiténik, hogy az országban mindenestre minden téren békét akar. Hanem a bekecsinálás semmiképpen sem jelentette a paktumot sem a szabadelvűség ellenségeivel, sem pedig a nemzetségekkel olyaténképpen, hogy a román izgatókkal szövöttek.

Ezt még erősíteni, vagy a felhangzott vádakot cáfolgatni sem kellene, ha a minden oldalról megjelent demontákkal szemben elhalgatna a vád.

Am a Széll-kormány nem törődik ez üres állításokkal, békén halad a maga céltudatos útján és kormányzati tényeivel bizonyítja be, hogy csak a haza üdvé és boldogulása lebeg szemé előtt.

A közvélemény pedig jól tudja ezt.

(B.)

El Párisba!

— Dr. Winkler Albert. —

III.

Az időleges kiállítások közt a gyümölcs-pavillonok mind üresek voltak, a magyar is, de az amerikai nem. Évek óta keresünk eltartható almákat és körtéket a késő tavaszra. Észak-Amerika gyümölcstermelői már megtalálták. Junius juliusban Münchenben, Párisban, Karlsbadban egy sárga színű boralmafaj található, elég zamatos, keményhúsú, compotnak is igen kellemes, nyersen is élvezhető. Ez almák Amerikából erednek és junius-juliusban különként 25—50 kr árban árultak kereskedésekben.

Ez általánosan elterjedt fajon kívül számos alma- és még számosabb körtefaj volt látható nyers állapotban az amerikai osztály kiállításán.

Az amerikaiak a munkafelosztás elvének alkalmazása által vittek oly tökélyre gyümölcstermelésüket, hogy a vén Európa fia hozzájuk kell hogy forduljanak tanulni. Egyes fajokat óriás mennyiségben termelnek, mi úgy a termelést, mint az eladást könnyebbé teszi, valamint fajsajtságainak és előnyeinek kiismerését is.

Nálunk a pomológus a fajok sokaságát igyekszik termelni, az amerikai az almák sokaságára és a jövedelem növelésére törekszik.

A gyümölcs eltartásában is tökélyre vittek; földfeletti kettős falu fapincékben a hidegtől is, melegtől is képesek megóvni gyümölcseiket.

Ez különösen nyers körtéken látszik meg, melyek oly üdék ma is, mint nálunk őszkor, míg a mi körtéink vagy elrohadtak a pincében, vagy elszáradtak a szobában és kamarában.

Az őszi gyümölcsök conserválásában is nagy mesterek. Nagy üvegekben óriás Clergeau körtéket lehet ott látni és 200—300 gramm súlyú őszi barackokat, egészen héjastól, vagy kettőbe vágva és hámozva.

A gyümölcs-befőzés Sziléziában, Kremsben is nagyon tökéletes; az üvegeket gummi gyűrűvel és üveglappal, vagy zinn fedővel zárják el és többszínű, különböző fajú gyümölcsöt is úgy tudnak befőzni, hogy a gyümölcsök színe megmarad, de a kevés cukorral édesített víz megtartja átlátszó színtelenségét.

A befőzés sikere a pasteurizálástól (duszolás, sterilizálás) függ, melyet gyárilag végeznek s így igen olcsón dobnak piacra nagy tömeg befőzött gyümölcsöt és veteményt.

Sopron környékén az idén sok szép cseresznye ter-

mett, de arról panaszkodnak, hogy a szedése nem hozza ki az eladási árat (egy kiló 7 kr), holott ugyanolyan cseresznye ugyanakkor Karlsbadban 50 kr-ért árultott különként a kereskedésekben.

Az eladásban az amerikai igen ügyes; ezért utóbbi időben a tulzottnak állított reklámot nálunk amerikanizmusnak is nevezik és ellene néhol rendszeres harcot folytatnak, mely sehol se kevésbé jogosult, mint nálunk.

Hosszu utamban külföldön egyetlen magyar reklámmal találkoztam, ez: Saxlehner András Hunyadi János keserűvize, melyet nagy betűkkel hirdet a Szajna hajójának oldalán és a falvak üres tüzfalain, azt hiszem, jó eredménnyel.

Karlsbadban a finom reklám többféle nemével találkozunk.

Van egy közeli helységben (Pirkhammer) szép porcellán-gyár. A karlsbadi látogatókat meghívják a gyár látogatására, ott szép raktár van és a látogatók jelentékeny vásárlásokat szoktak tenni az áruaktárban.

A gyár 2 óra járásnyira van Karlsbadtól erdőn át. Az erdőben táblák jelzik, hogy hány perc alatt lehet a gyárhoz jutni. A gyárral csinos omnibuszok állanak, melyek ingyen viszik visszafelé a kifáradt látogatókat egyik restaurációba — ebédre.

A Karlsbadot látogató orvosokat az ötven óra távban Giesshübben lakó Mattoni udvariasan meghívja fürdője meglátogatására és elegáns magánfogatókat küld az oda- és visszautazásra.

Fürdő- és ivókurákat az orvosoknak, saját használatukra, betegség esetében felajánlanak.

Egy szóval, gyöngéd udvariassággal igyekeznek megismertetni gyógyfürdőiket.

A külföldi gyógyfürdők felvirágzása azonban főleg annak köszönhető, hogy sok fürdőorvos (Karlsbadban 150) van, kik kitűnő gyógykezelésükkel számos betegséget vezetnek gyógyulásra, míg nálunk azt hiszik, hogy a diagnózis fölösleges, a gyógyítás szintén az, ott van a gyógyvíz és annak csodahatása bármiképp használva, bármily diétaól kísérve megteszi a jó hatást orvos nélkül is; — ha pedig a sovány beteg nem hisz meg, s a kövér nem soványodik el, rossz a fürdő — és jövőben elmegy a beteg külföldi fürdőbe.

A Karlsbad környéki vonatokon ingyenes újságokat (Karlsbader Saison-Anzeiger) adnak be a kocsikba, hol a legszükségesebb tájékoztatás mellett a lap négy ötöd részében localis hirdetéseket olvashatni. Bécs környékén a Fremdenblatt-nak egy kisebb ingyenes kiadása divatos, szintén tele hirdetésekkel.

Bécs, Prága, Karlsbad és Münchenben a város térképét és nevezetességeinek leírását illusztrálva osztják a hotelvendégeknek. Ezek költségeit szintén a hirdetések fedezik, melyek ott, eddig is bélyegtelenek voltak, mint nálunk a folyó hótól kezdve.

Egy szóval, az eladási ügyesség, gond és törekvés a nyugaton nagyon ki van fejlődve és élénk ellenében áll a mi viszonyainkkal.

Egy episod szabadságharcunk idejéből.

Tassi Végh Bertalan, szabadságharcunknak egyik vitéz ezredese, koronként érdekes episodokat szokott elbeszélni azon események közül, melyekben részt vett. Egy ilyen említett fel f. hó 20-án, melyet a 87 éves, friss emlékeztető ezredes szíves engedelméből közlünk.

„Éppen ma 50 esztendeje történt Temesvár ostrománál. Kossuth a seregnél volt s azt az ohajtását fejezte ki, hogy szeretné megnézni a vár körüli tranchéákat, t. i. az ostromló sereg által készített vivóárkokat. Vécsy tábornok erre hozzám fordult s közölvén Kossuth kívánságát, mondta, hogy fogassak be. Mire én saját lovaimat fogattam be s a temesvári régi erdőben volt főhadiszállásról elindulva, egy tisztáshoz értünk. Tudtam, hogy a várból gondos figyelemmel kísérik minden lépésünket s különösen ha tisztet vettek észre közlünkben, rögtön lövésekkel tisztelték meg. Ennélfogva a tisztánál gyorsan reá csaptam lovaimra és szerencsésen át is vágattunk, anélkül, hogy észrevettek s így utánunk löttek volna. Elérkezve a Józsefvárosba, mindjárt a földmiveletekhez mentünk, s midőn a harmadik parallel árokba akartunk menni, azt ajánlottuk a kormányzóknak, hogy ne jöjjen oda, mert ott nagyon veszélyes a helyzet a vár közelsége miatt. Kossuth azonban kijelenté, hogy „ha önök oda mennek, miért ne mennék én is?“ és csakugyan velünk jött. Vécsy és én alig léptünk azonban a mellvédre, hirtelen két puskagolyó röpített át közöttünk, mire Vécsy karon fogta a kormányzót s nem engedte, hogy a mellvédre kilépjen s így kitegye magát az alig 100 lépésre levő várbeliék könnyen végzetessé válható lövöldözésének. Kossuth megdicsérte a vivóárkok készítését s hogy azok csakugyan kiválóak voltak, kitetszik abból is, hogy — hallomás szerint — Haynau törzskarával 1849. augusztus 9-én meglelték a temesvári szerencsétlen

esata után, esodálkozását fejezte ki, hogy mifele kitűnő pionierek és sapeurök készíthették a vivóárkokat, melyeket pedig mi csak a vidéki földnéppel csináltunk, naponként a sötétség beálltával reggeli 2 óráig dolgoztatva, az 5-ik hadtestben szolgáló Szabó Lajos ezredes, Generalstabchef és ifjabb Dembinski Henrik őrnagy vezetése alatt. Kossuth a kirándulás után visszatért a főhadiszállásra s ott ebédelt velünk. Ez alkalommal tartott beszédében bizalmát fejezte ki az 5-ik hadtest iránt s midőn ezt kifejté, én s utánam az egész társaság lelkesedve kiáltottunk fel: éljen a mi kormányzónk!“

Török Bertalan.

Vegyes hírek.

— **Áthelyezés.** Amint értesülünk, a földmivélsügyi m. kir. miniszter Maurice Gyula kir. segédmérnököt hasonló minőségben a temesvári kir. kulturmérnöki hivatalhoz helyezte át. Nagyenyedi társadalomunk a távozó fiatal mérnökben egy képzett, lelkiismeretes tisztviselőt, egy népszerű és kedvelt tagját veszti el, ki nagyenyedi működésének ideje alatt mindnyajunknak rokonszenvét és becsülését vívta ki magának.

— **Esküvő.** Zayzón Ferencz, sepsiszentgyörgyi ev. ref. főgimnáziumi rendes tanár, ki három évig mint segédtanár a Bethlen-kollegiumnál is működött, f. hó 18-án Budapesten házasságot kötött Szilágyi Rózsika kisasszonnyal, néhai Szilágyi Gyula Bethlen-kollegiumi igazgató és neje, Székely Ilona szép és művelt leányával. Kísérje állandó boldogság frigyüket!

— **Bocsánatkérő helyreigazítás.** Előző számunkban referáltunk az EKE. kirándulás fénysikeréről, mely alkalommal a kiránduláson részt vevő hölgyek koszorujából két szép virágszal tévedésből kimaradt. Bartók Rózsika és Margit, főtisztelendő Dr. Bartók György erdélyi püspök leányai ezek Kolozsvárról s midőn ezt pótlólag konstataljuk, egyidejűleg követjük nagyon elfoglalt tudósítónk bocsánatkérését is, magunk részéről pedig ohajtjuk, hogy e két — Nagy-Enyeden oly kedves hangzású — névvel társadalmi életünkben mentől gyakrabban találkozzunk.

— **Uj Eke tagok.** A nagyenyedi szépen lefolyt Eke közgyűlés alkalmából mintegy 50 új rendes tag lépett be az egyesületbe. Többen régi 30 frtos alapítványait kiegészítették 100 frtra. Így öv. Nedorosték Jánosné egészítette ki néhai férje alapítványát 100 frtra és hasonlóképpen id. Zichy Nep. János gróf Budapestről.

— **A várbeli ev. ref. templom** folyamatban levő renoválási munkálata miatt az ev. reformátusok templomi istentisztelete július hó 22-től kezdődőleg néhány hétig — ünnep- és hétköznapon a rendes időben — a helyi ágostai hitv. evangélikus egyházközség várbeli templomában fog megtartatni.

— **Szaváló estélyt** rendezett elmúlt kedden a sétatéri fedett táncz helyiségben Simon Jenő, városunk szülöttje, fiatalága daczára már is jó névnek örvendő színművész, kit közönségünk is előnyösen ismer a legutolsó színi évadból. Azon — fájdalom — kevesek, kik a nagy melegben megjelentek az estélyen, meglepődötten távoztak, mert a fiatal művész gyönyörű organuma, kiváló szaváló képessége igazi művelzetet nyújtott.

— **Magyarok győzelme Párisban.** A párisi olimpiai versenyen ismét két magyar atléta nyert első díjat. Az egyik: Tauber, rudugrásban, a másik: Koppán Ernő, a budapesti híres tornász, ki a távolugrásban nyerte el az első díjat a világ minden részéből összesereglett versenyzők elől.

— **A kínai színházak.** Kínában a színház szoros kapcsolatban van a vallással. A kínai nép fölfogása szerint a színháznak vallásos jellege van; a különböző testületek színházi előadásokat tartanak, mikor valami védőszentjüket ünneplik; előfordul, hogy a kínai faluk fogadást tesznek, hogy egy színtársulatot szerződtenek, ha vetéseiket a sáska megkíméli. A színházhoz ilyenkor a védőszentek és Buddha képei vannak kifüggesztve. Az istenek, kínai fölfogás szerint, nem haragszanak azért sem, ha a színpadon kissé szabadabban beszélnek a színészek, s a nézők jól mulatnak egy-egy erősebb tréfán, amit annál könnyebben megtehetnek, mert a női nézők csak messze a színpadtól, elrácsozott erkélyen ülhetnek. Pekingben a nőket a színpadon sem tűrik meg. Különös, hogy a színészek, akik pedig játékkal istentiszteletet végeznek, mégis a kínai társadalom utolsó osztályába tartoznak. A legtöbb színész ugyiszólva a társulat vezetőjének rabszolgája s ez pénzért veszi a gyermekeket s a színészi pályára fölneveli. Csak a nagy városokban vannak állandó színházak, de az egész birodalomban faluról-falura járnak vándor színészcsapatok.

Transzvál ára. Az angol hadügyminiszterium most állítja össze pontos kimutatását azoknak a veszteségeknek, a melyeket a brit hadsereg a Transzválért vívott harcban szenvedett. Ebből a kimutatásból megállítjuk, hogy a burok elleni harc nemcsak óriási pénzalózzal, de szörnyű véralózzal is járt. Junius 9-ig 18,702 tiszt és katonát vesztek az angolok. Csatakban 235 tiszt és 2283 katona esett el, sebesülés következtében 63 tiszt és 551 közlegény, betegségben 112 tiszt és 3609 közkatona halt meg. Megsebesült 778 tiszt és 10103 közlegény; baleset következtében 58 ember vesztette életét. Fogságba esett vagy eltűnt 186 tiszt és 4486 katona. Azonfelül 8843 tiszt és legényt betegség miatt kellett a harcterről hazaküldeni. Feltűnő, hogy a sebesültek aránylag nagyon könnyen gyógyultak, ellenben a betegségbe esett emberek többnyire elpusztultak. A hadjárat halottainak 54%-a betegség következtében vesztette életét. A sebesülés és megbetegedés közti arányt legjobban mutatja, hogy az utolsó két hét alatt 175 ember esett el ütközésben, ellenben 558 halt meg betegségben.

Szokatlan fürdővendég. Egy német vidéki városban esett meg, hogy egy állatkerttulajdonos medvéje eltérte láncazt, és mielőtt még észrevették volna, elmenekült a szabadba. Bolyongásai közben egy patakhoz ért, amelyen női uszoda volt. A medve kapta magát és beugrott a vízbe, hogy kissé lehűtse magát. Kevésel később csapatostól jöttek a fürdőző asszonyok, s csak amikor a vízbe ugrottak, vettek észre a hűsítő medvét. Iszonyú ijedelem, sikoltozás támadt erre, a bestia pedig kitért az ártól és a gyepeken suttogott. Itt érték utól az állatkert emberei, akik erősebb láncazt tettek rá és diadalmasan vitték vissza a ketreczbe.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt héten is jó kereslete volt a valódi bajor eredetű tarlórépa-magnak, a legutóbbi tudósításunk ellenére luczerna-magnak is élénk kereslete állott be. Csillagfürtnek is volt némi kelete. A vörös löhere forgalma az amerikai piacokon továbbra is szilárd volt, ehhez lényegesen hozzájárult az amerikai kormányzat jelentése, mely szerint a löhere termesztése ez évben jelentékenyen csökkentett. A termésre való kilátások odaát az eső daczára sem javultak, az árak folyton emelkednek.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Tanulók.

Két vagy három gimn. osztályt végzett fiukat a

betűszedés,

legalább négy elemi osztályt végzett fiukat a

könyvkötészet

és

papirdobozkészítés

elsajátítására felvesz a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság. Jelentkezések elfogadtnak a nevezett részvénytársaság főtéri üzlethelyiségében.

3153 1—?

334—1900.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíróóság 1899. évi V. 778. számú végzése következtében dr. Rába Mihály budapesti ügyvéd által képviselt Herczka Markus és tsa bpesti özég javára Képes Ferencz abrudbányai lakos ellen 180 kor. s jár.

erejéig 1900. évi január hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1106 koronára becsült következő ingóságok, u. m. zongora és butornemű nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. bíróság 1899. évi V. 778. 2. számú végzése folytán 180 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi augusztus hó 17-ik napjától járó 5% kamatai, 1/2%, váltódíj és eddig összesen 62 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Abrudbányán alperes lakásán leendő eszközösére 1900. évi július hó 23. napjának d. u. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hitának meg, hogy az érintett ingo-

ságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is eirendelhetik.

Kelt Abrudbányán 1900. évi június hó 20. napján.

3152 1—1

Scherer Gáspár,
kir. bírósági végrehajtó.

Csak ezzel a törvényes. bej. védőjeggyel valódi.

LONDON,

Chief Office S. W.

48 Brixton Road.

Főraktárak:

Burmán.

Angol India.

Agén. Zágráb.

Algier.

Amsterdam,

H. Sanders,

Rokin 8.

Basel.

Szent János gyógytár,

W. Kratz

Belgrád,

Nikola A. Delini,

gyógytár Mihály

fejedelemhez.

Központi raktár

Szerbia részére.

Berlin, C.

Bologna.

Bruxelles.

Pharmacie Ch.

Delaere & Co.

Budapest,

Török J.

Dr. Egger L. és J.

Cairo.

Cöln a. Rh.,

Noris.

Debrezen.

Eich. Luxenburg.

Schmidt P., gyógyász.

Thierry A.

mell- és gyomor-balzsamát

(amelyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Fölmulthatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. Külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Szejjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyító hatása. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, uajbba pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatása mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátüveg bérmentesen 1 korona 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg. Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen ugynevezett házi kenőcsöket s más efféléket.

Czim: A. Thierry, gyógyosztár és gyár a Védőangyalhoz.

Pregrada Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentesen.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

17—52 3032

Issigeae,
Dordogne, Kopen-
hága,
fabriken farma.
Milán,
A Bertoloni.
Malmö, Serrige
Apot. Lejonet.

Nantes,
Pharmacie
C. Fredet,
Nápoly, Palermo.
Páris,
Pharmacie
francaise 1 & 3,
Place de la Repu-
blique, Pharmacie
Daprey, 11, Rue des
frances Bourgeois.

Prága,
Róma,
Corso, Agenzia del
Policlinico
Roubaix,
Pharmacie F Gerrath.
Serajewo.
Szeged.
Temesvár.
Trieszt, Velenceze.
Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvényes. bejegyzett védőjeggyel valódi.

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas, porcellán s edénykereskedés

KINDL J. NAGY-ENYED

☞☞☞☞☞ FŐTÉR. ☞☞☞☞☞

Minden nap friss szebeni tormás virslí s más husneműek, különféle sajtok, valamint az egész országban híres orosházi házi kenyér kapható.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bílelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak egy el, mint más közönséges cipőkkel. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a minijára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.
Zágráb, 1898. július 8.

Krahl huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbest-betéti cipők kitűnőségét bizonyították, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelt híve
Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-főle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságú 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40 kr, gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállítottatt.

Székfűtés csak a utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.

Az Asbestáru-gyár betéti társaság képvisellete és elárúsító raktára:

Kindl J. Nagy-Enyed, fő-tér.

3013 1—50

Hirdetéseket

felvesz és jutányosan számít
lapunk kiadóhivatala.

Sz. 2516-1899.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbírósg mint tkvi hatóság az „Albina” nagyszoboni tak. és hitelintézet végrehajtató javára Ignátz Lajos és társa végrehajtást szenvedők ellen 442 korona tőke, ennek 1898. évi május hó 15-ik napjától járó 8% kamatai, 25 korona 20 fill. eddigi már megállapított, ugy a jelenlegi 16 koronában meghatározott, valamint az ezután felmerülő kötségek s az ezennel csatlakoztatott Boér Sándor utódai kolozsvári cég javára bekebelezett 76 korona tőke s jár kielégítése végett a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-ez. 146. és 167. §-ai alapján a gyulafehérvári kir. törvényszék (marosújvári kir. járásbírósg) területén levő nagylaki 41. számú tjkben felvett s Ignátz Lajos nevére álló A + S. r. sz. 1858. hr. sz. szántóra 92 korona, a nagylaki 259. sz. tjkben felvett s ugyan Ignátz Lajos nevére álló A + 1. r. sz. 1946 I. hr. sz. kaszálóra 180 korona, a 2. r. sz. 2292. hr. sz. szántóra 62 korona, a 3. r. sz. 1827 I. 1827 2. hr. sz. kaszálóra 110 kor., a 4. r. sz. 2221. hr. sz. szántóra 156 kor., a nagylaki 381. sz. tjkben felvett s nevezett és neje nevére álló A + 1. r. sz. 97, 98, 99, 100. hr. sz. belsőségre 1266. kor., a nagylaki 380. sz. tjkben felvett s Ignátz Papi szül. Veisz nevére álló A + 1. 2. r. sz. 1496 I. 1826. hr. sz. kaszálóra 140 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés 1900. évi augusztus hó 8-ik napján d. e. 10 órakor Nagylak községében fog megtartatni, mikor is a fenti ingatlanok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Árverési szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy a 3333 88. I. M. számú rendelet 8. §-ában felsorolt óvadékképes értékpapírokban az árverés megkezdése előtt a kikiáltott kezéhez banatpénzzel letenni, vagy annak a bíróság-nál történt előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.
Maros-Ujvárt, 1900. január 25-én.

Csegezy,
kir. bíró.

3149 1-1

Bikszádi

árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
A
KUTKEZELŐSÉG
BIKSZÁD
(Szatmármegye.)

Bikszádi ásványos gyógyvizet,

mely egyedül a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva, főlebe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légesohurut, hangszálag-hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasótartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs-hurutnál és kezdődő gümökörnél, továbbá kitünő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalonnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specifiem vált be.

A bikszádi viz bérloje s a sztojkai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS és KÁROLY
nagybányai lakosok.

Sztojkai ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába neveztek el magyar karlsbadi viznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epékó bajoknak, nemkülönbözve cukorbetegségnél alkalmazva, valóságos csodákat mivel, kitünő hatása a SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélyes bántalmaknál is. — A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ dús szén-savtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital, párját ritkítja. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bérnyel vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után sem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tül szállítást.

6-10 3045

Főraktár: Fenichel Jakab úrnál (Nagy-Enyed) és Molnár Árpád úrnál (Abrudbánya).

Sztojkai

árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
A
FORRÁSKEZELŐSÉG
SZTOJKA
u. p. Magyar-Lapos.
(Szolnok-Doboka m.)

„Stearoptinum“ (Olaj-sebtapasz)

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármely sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindentéle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszajuttatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület Mexikói-ut 88. II. 25.

4-20 3138

Zacherlin

Nem zacskóban!

Csak az valódi, mely üvegben árultatik!

Ez

az igazán csálhatatlan, gyökeres segítség a rovarokkal való minden vesződés ellen.

Kapható a következő cégeknél:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos.	Gyulafehérvárt: Fingerhut Jakab.
„ Cirner J. József,	„ M. Friedmann
„ Fenichel Jakab	„ Fröhlich Gyula.
„ Winkler János.	„ Jakabffy Albert.
Abrudbánya: Molnár Árpád.	„ Marzell E. gyógyszer.
Maros-Ujvár: Mendel Izidor.	„ Schlesinger testv.
„ Filla Ede.	
„ Virág Tamás.	

3046 8-10